

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

11 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Anatolie Țurcan

Judecători - Elena Cobzac, Victor Boico, Dumitru Mardari, Maria Ghervas,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Bradu Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Rușica Oleg xxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.11.2013 – 28.01.2015;

Instanța de apel: 07.04.2015 – 02.06.2015;

Instanța de recurs: 05.02.2016 – 13.09.2016;

Instanța de apel: 09.12.2016 – 27.03.2017;

Instanța de recurs: 22.09.2017 – 28.11.2017;

Instanța de apel: 04.01.2018 – 04.06.2018;

Instanța de recurs: 23.04.2019 – 11.02.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 28 ianuarie 2015, Rușica Oleg a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(4), (5), 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin aceeași sentință a fost achitat și Șchiopu Veaceslav, în privința căruia hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, prin rechizitoriu, O. Rușica a fost învinuit în faptul că, la sfârșitul lunii decembrie 2011, în scopul obținerii unui profit, l-a instigat pe inculpatul V. Șchiopu să săvârșească infracțiunea, astfel încât acesta din urmă, la cerința lui O. Rușica, a confecționat buletinul de identitate seria A42182346, pe numele lui A.

Josan, cu plasarea imaginii foto a lui E. Stînga, pe care urma să-l vîndă la un preț de 1 000 euro, lui R. Josan.

Ulterior, la sfîrșitul lunii ianuarie 2012, aflîndu-se în incinta restaurantului „La Plăcinte”, amplasat în sectorul Botanica, mun. Chișinău, O. Rușica împreună cu V. Șchiopu, acționînd în calitate de complice la vînzarea buletinului de identitate nominalizat supra, care s-a constatat a fi fals, l-au transmis lui R. Josan, contra sumei de 1 000 euro.

La 30.01.2012, între ora 11.00 – 14.00, R. Josan împreună cu concubina sa - E. Stînga, s-au prezentat la biroul notarului public S. Sofroniuc, amplasat în mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă 1/1, of.91. Știind cu certitudine că buletinul de identitate obținut de la Șchiopu Veaceslav și Rușica Oleg este fals, l-au prezentat notarului care, fiind indusă în eroare, a identificat-o pe Stînga Elena ca fiind soția lui Josan Anastasia, după care, au autentificat procura nr.505 din 30 ianuarie 2012, eliberată din numele lui Josan Anastasia pe numele lui Josan Roman, prin care ultimul era împuternicit să o reprezinte în toate autoritățile de resort, inclusiv în fața notarului în privința înstrăinării apartamentului nr.10, din str. Livezilor 27, com. Bubuieci, mun. Chișinău la prețul și condițiile stabilite de el, să semneze pentru ea contractul de vînzare-cumpărare la notar, precum și să îndeplinească toate acțiunile și formalitățile legate de această împuternicire.

În temeiul procurii indicate, la 06.02.2012, R. Josan, împreună cu mama sa V. Josan, s-a prezentat repetat la oficiul notarului public Sv. Sofroniuc, unde la solicitarea acestuia a fost întocmit și semnat contractul de vînzare-cumpărare nr.659, prin care el i-a înstrăinat mamei sale, imobilul menționat.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, în partea achitării lui O. Rușica, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care O. Rușica și fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.42 alin.(4), (5), 361 alin.(2) lit. b) și c) Cod penal la 4 ani închisoare, iar în temeiul art.90 Cod penal, să fie dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe termen de probă, invocînd că prima instanță a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, fiind pe deplin dovedită.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2015, apelul declarat de către procuror a fost respins ca nefondat.

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că, prima instanță, apreciind probele administrate și circumstanțele cauzei, examinîndu-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, corect a ajuns la concluzia potrivit căreia inculpatul nu a săvârșit infracțiunea imputată.

Complementar, instanța a precizat că obiectul material al infracțiunii imputate poate fi doar documentele oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații. În respectiva cauză penală, acuzatorul de stat a prezentat copia unui presupus buletin de identitate, invocînd că a fost confecționat de către S. Șchiopu la inițiativa lui O. Rușica și

ulterior înstrăinat, însă reieșind din materialele dosarului, presupusul obiect al infracțiunii - buletinul de identitate lipsește. Totodată, partea acuzării nu a prezentat probe privind împrejurările, perioada și modalitatea în care a fost confecționat documentul, tranzacția de vânzarea-cumpărare, unde a avut loc și martorii care au văzut faptul transmiterii banilor, că O. Rușica a instigat la confecționarea buletinului și că a participat la vânzarea lui, lipsește un raport de constatare științifică, prin care s-ar confirma că buletinul de identitate care constituie obiectul material al infracțiunii, prezintă semne de falsificare.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia în partea ce îl vizează pe O. Rușica, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, pe motiv că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, nu a indicat concret care elemente constitutive ale infracțiunii lipsesc în acțiunile inculpatului, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 septembrie 2016, recursul ordinar declarat de către procuror a fost admis, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Colegiul penal lărgit a indicat că instanța de apel a apreciat arbitrar și eronat probele și circumstanțele cauzei, contrar prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și eronat a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului de sub învinuirea în comiterea infracțiunii imputate.

Mai mult, Colegiul penal lărgit a menționat că constatările instanței de apel se combat și anume - pe de o parte aceasta se reține că *„declarațiile inculpatului O. Rușica corespund adevărului, deoarece atât la urmărirea penală, cât și în ședințele instanței de fond și de apel dânsul a dat declarații consecvente, concludente care coroborează cu întregul sistem de probe”*, iar pe de altă parte, afirmă că *„declarațiile inculpatului O. Rușica din cadrul urmăririi penale nu pot constitui temei de condamnare a inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, deoarece ele se combat cu declarațiile acestuia date în cadrul ședințelor instanței de fond și apel”*.

Totodată, instanța de recurs a indicat că instanța de apel, admitând demersul procurorului privind anexarea la materialele cauzei a deciziei Curții de Apel Chișinău din 17.02.2014, pronunțată în cauza penală în privința lui R. Josan, nu i-a dat nicio apreciere. La fel, Colegiul penal lărgit a reiterat că instanța de apel eronat a respins demersul procurorului privind audierea lui R. Josan în calitate de martor. În aceeași ordine de idei, instanța de recurs a considerat că instanța de apel prematur a ajuns la concluzia, precum că sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 16.12.2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24.03.2014, pronunțate în cauza penală în privința lui E. Stînga și prezentate de către acuzatorul de stat pentru a fi cercetate drept probe suplimentare, nu se referă la inculpatul O. Rușica.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, recursul ordinar declarat de către procuror a fost admis, casată sentința, inclusiv în temeiul art.409 alin.(2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre, prin care procesul penal de învinuire a lui O. Rușica în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, a fost încetat, cu liberarea lui O. Rușica de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Instanța de apel a constatat că O. Rușica, aproximativ la sfârșitul lunii ianuarie 2012, aflându-se în incinta restaurantului „La Plăcinte”, amplasat în sectorul Botanica, mun. Chișinău, împreună cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, acționând în calitate de complice la vânzarea buletinului de identitate seria xxxx, care se constată a fi fals, i l-a transmis lui R. Josan. La 30.01.2012, în intervalul orelor 11⁰⁰ -14⁰⁰, R. Josan împreună cu concubina sa, Stînga Elena, s-au prezentat la biroul notarului public, Sv. Sofroniuc, amplasat în mun. Chișinău, str. Cuza Vodă 1/1, of.91 și știind cu certitudine că buletinul de identitate obținut de la inculpații V. Șchiopu și O. Rușica este fals, l-au prezentat notarului care, fiind indusă în eroare, a identificat-o pe E. Stînga ca fiind A. Josan după care, a autentificat procura nr.505 din 30.01.2012, eliberată din numele lui A. Josan pe numele lui R. Josan, prin care ultimul era împuternicit să o reprezinte în toate autoritățile de resort inclusiv în fața notarului în privința înstrăinării apartamentului nr.10, din str. Livezilor, 27, com. Bubuieci, mun. Chișinău, la prețul și condițiile stabilite de el, să semneze pentru ea contractul de vânzare-cumpărare la notar, precum și să îndeplinească toate acțiunile și formalitățile legate de această împuternicire.

În temeiul procurii indicate, la 06.02.2012, R. Josan împreună cu mama sa V. Josan, s-au prezentat repetat la oficiul notarului public Sv. Sofroniuc, unde la solicitarea acestuia a fost întocmit și semnat contractul de vânzare-cumpărare nr.659, prin care el i-a înstrăinat mamei sale, imobilul menționat.

Pentru cele constatate supra, instanța de apel a pus la bază declarațiile martorilor S. Alexandruc, A. Josan, V. Cucer-Oaserele și V. Șchiopu și actele cauzei: procesele-verbale de prezentare spre recunoaștere după fotografie martorilor S. Sofroniuc și V. Cucer-Oaserele, a lui A. Josan și E. Stînga, de examinare a convorbirilor telefonice între R. Josan și E. Stînga avute loc la 31.01.2012, de interceptare a convorbirilor telefonice între O. Rușica și V. Șchiopu din 23.02.2012, de ridicare din 31.01.2012 a unui buletin de identitate pe numele lui A. Josan, seria și nr.A42182346, copia buletinului de identitate pe numele lui A. Josan nr.A42182346, eliberat la 19.11.2007, rapoartele de expertiză nr.1663 din 04.05.2012 și nr.2535 din 11.07.2012, sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 16.12.2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24.03.2014, în privința lui E. Stînga, care este condamnată în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală în baza art.55 Cod penal cu atragerea la răspundere contravențională.

Astfel, instanța de apel, dând o nouă apreciere probelor administrate în prezenta cauză penală, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, a conchis că vinovăția inculpatului este pe deplin dovedită, iar acțiunile acestuia urmează a fi încadrate

în baza art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal. În context, instanța de apel a precizat că, deși inculpatul este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4) și (5), 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, din materialele dosarului reiese că inculpatului nu-i poate fi atribuită calitatea de instigator, prevăzută de art.42 alin.(4) Cod penal or, potrivit sentinței din 28.01.2015, V. Șchiopu a fost achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) și c) Cod penal, sentință menținută de către instanțele ierarhic superioare.

Consecvent, în temeiul art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel a menționat că, ținând cont de prevederile art.60 alin.(1) și (2) Cod penal, procesul penal urmează a fi încetat, cu liberarea inculpatului de răspundere penală, pe motiv că a expirat termenul de prescripție de 5 ani din ziua săvârșirii infracțiunii, or, fapta imputată inculpatului a fost săvârșită la sfârșitul lunii ianuarie 2012, făcând parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave.

8. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar inculpatul O. Rușica care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

Recurentul a invocat următoarele argumente: - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - instanța de apel a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - instanța a pus la baza deciziei de condamnare probe care nu au fost cercetate în ședință de judecată, precum și nu s-a expus referitor la admisibilitatea sau inadmisibilitatea acestora, vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate nefiind probată; - instanța a încălcat principiul prezumției nevinovăției; - acțiunile lui nu întrunesc elementele infracțiunii - latura obiectivă și subiectivă; - lipsește obiectul material - presupusul buletin de identitate fals; - nu a fost probată complicitatea lui la săvârșirea infracțiunii imputate și că dânsul l-a instigat pe V. Șchiopu la confecționarea buletinului.

9. Potrivit deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 noiembrie 2017, recursul declarat a fost admis, casat total decizia instanței de apel, și dispus rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că, potrivit art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea inculpatului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Instanța de recurs a reținut că, instanța de apel, contrar normelor sus-citate, casând sentința de achitarea în privința lui O. Rușica, a pronunțat o nouă hotărâre, prin care l-a recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii imputate, însă la constatarea faptei a admis concluzii contradictorii și anume, în partea constatării faptei, instanța a indicat că O. Rușica a săvârșit fapta „împreună cu alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală”, iar în continuare a indicat că „Josan Roman, împreună cu concubina

sa, Stînga Elena, s-au prezentat la biroul notarului public, Sofroniuc Svetlana...și știind cu certitudine că buletinul de identitate obținut de la inculpații Șchiopu Veaceslav și Rușica Oleg este fals, l-au prezentat notarului...”. Pe când, V. Șchiopu prin sentință a fost achitat, aceasta fiind menținută prin decizia instanței de apel din 02.06.2015.

Astfel, instanța de apel, pronunțând o nouă hotărâre după sentința de achitare, la constatarea faptei imputate inculpatului, nu a ținut cont de prevederile art.394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, fiind admisă o eroare gravă.

De asemenea, reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată din 24.03.2017, (f.d.115-119 vol. V), Colegiul penal sesizează că după sentința de achitare, instanța de apel, contrar prevederilor art.414 alin.(2¹) Cod de procedură penală, și-a bazat concluziile de condamnare a inculpatului pe probe, care nu au fost cercetate în ședința de judecată și nu au fost consemnate în procesul-verbal, și anume, declarațiile inculpatului O. Rușica, ale martorilor S. Alexandruc., A. Josan, V. Cucer-Oaserele, V. Șchiopu date în prima instanță, precum și declarațiile martorilor S. Alexandruc din 26.04.2012 (f. d. 94-97 vol. II), A. Josan din 15.05.2012 (f. d.207 vol. II), a bănuțului O. Rușica din 20.04.2012 (f. d.14 vol. III), date în cadrul urmăririi penale.

Prin urmare, instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a dat deplină eficiență prevederilor art.art.385, 394, 414-415 și 417 Cod de procedură penală, astfel, pronunțând o hotărâre al cărei motivare este contradictorie, fapt ce se echivalează cu erori judiciare.

Astfel, erorile menționate supra fiind erori de drept procedural și se încadrează în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, și sunt temei de recurs.

10. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2018, apelul declarat de procurorul a fost respins ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

Instanța de apel a statuat că, la materialele cauzei nu au fost prezentate probe concludente care ar confirma că într-adevăr a fost confecționat buletinul falsificat, unde a fost confecționat acesta, de către cine, precum și dovezi care ar confirma cu certitudine că a avut loc vânzarea-cumpărare și transmiterea buletinului, locul comiterii infracțiunii și, martorii care au văzut faptul transmiterii banilor.

În astfel de împrejurări, instanța de apel a respins argumentele acuzatorului de stat, precum că martorii acuzării, cât și înscrisurile cercetate, demonstrează vina inculpatului O. Rușica în comiterea infracțiunii imputate, or atât în cadrul ședințelor instanței de fond cât și a celei de apel, nu au fost prezentate probe pertinente, concludente și veridice, ce ar confirma faptul, că anume O. Rușica, prin acțiunile sale intenționate, acționând în calitate de instigator la comiterea infracțiunii a contribuit în calitate de complice la vânzarea documentului oficial fals care acordă drepturi, adică a comis infracțiunea imputată prevăzută de art.art.42 alin.(4), (5), 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal.

Astfel, în ședința instanței de apel, acuzatorul de stat n-a prezentat nici o probă care ar fi demonstrat vinovăția inculpatului O. Rușica în comiterea infracțiunii imputate lui, în baza art.art.42 alin.(4), (5), 361 alin.(2) lit. b), c) Codul penal, or, conform art.415 Cod de procedură penală: (2¹) judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de

apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Instanța de apel a reținut că, martorii acuzării V. Șchiopu, S. Alexandruc, E. Josan și R. Josan, care au fost interogați în instanța de apel au dat aceleași declarații, ca și în instanța de fond, declarații care demonstrează, cu certitudine, nevinovăția lui O. Rușica în comiterea infracțiunii imputate lui.

Astfel, toate cele sus-indicate creează o mulțime de dubii referitor la învinuirea adusă inculpatului și nu poate constitui temei de condamnare a inculpatului O. Rușica or, potrivit art.8 alin.(3) Cod de procedură penală Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Urmare celor relatate, instanța de apel a constatat și consideră că instanța de fond, în prezența circumstanțelor analizate mai sus, just a concluzionat că O. Rușica este nevinovat în comiterea infracțiunii imputate ultimului și trebuie să fie achitat, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Totodată, instanța de apel a reținut că prin hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 14.05.2018, a fost declarat neconstituțională litera c) din alin.(2) la art.361 Cod penal (în vigoare din 14.05.2018).

11. Procurorul a declarat recurs ordinar, invocând temeiul de drept prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea totală a deciziei instanței de apel în privința inculpatului Rușica Oleg, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel, în altă componentă.

În argumentarea recursului declarat, recurentul a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, contradictorie, bazată pe interpretarea greșită a probelor, faptelor stabilite, de aceea urmează a fi casată.

Instanța de apel nu a analizat în ansamblul lor toate probele administrate la dosar atât cele care incriminează vinovăția inculpatului cât și cele care confirmă nevinovăția lui, dar s-a referit la cele din urmă, fără a le aplica la justa valoare probele prezentate de către de procuror în susținerea acuzării, astfel, menținând o hotărâre neîntemeiată, dând o apreciere contrară probelor acumulate și cercetate în instanța de judecată și care nu corespund stării de fapt stabilite de către organul de urmărire penală.

Hotărârile pronunțate de către instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Așa-dar, conform rechizitoriului și sentinței inculpatul O. Rușica, a fost învinuit de

săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(4), (5), 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, și acuzarea consideră, că vina lui în comiterea infracțiunii incriminate se dovedește prin probele și mijloace materiale de probe anexate la dosar.

Instanța de apel a ignorat și faptul, că R. Josan a fost inițial acuzat pe aceia-și cauză penală, ultimului fiindu-i imputată aceia-și faptă de rând cu inculpatul O. Rușica, V. Șchiopu și E. Stînga (Josan), cauza fiind disjunsă într-o procedură aparte și examinată în ordinea prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, cu condamnarea inițial prin sentința Judecătorei s. Botanica m. Chișinău din 30.06.2014 pe art.361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal și încetarea procesului penal în privința lui R. Josan prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17.12.2014, liberarea de răspundere penală și tragerea la răspunderea contravențională (f. d.193-196, vol. IV)

În cadrul cercetării judecătorești au fost prezentate suficiente probe care dovedesc vinovăția inculpatului Rușica R., deoarece au fost acumulate de către organul de urmărire penală în strictă conformitate cu prevederile legislației procesual penale. Or, cumulul de probe prezentate în cadrul cercetării judecătorești de către partea acuzării dovedesc incontestabil vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate și nu contravin prevederilor art.art.93, 94 Cod de procedură penală, iar nulitatea lor nu a fost invocată conform art.251 Cod de procedură penală.

Ca rezultat, instanța de apel în motivarea soluției, a luat partea inculpatului, care cât în cadrul urmăririi penale atât și cercetării judecătorești în instanța de fond a dat declarații contradictorii, urmând scopul evitării răspunderii penale, ignorând și declarațiile date de martorii audiați la caz, inclusiv și în instanța de apel.

Instanța de apel, preluând concluziile greșite a celei de fond, neîntemeiat a respins toate afirmațiile apelantului invocând că acuzatorul de stat nu a prezentat careva probe, pe când în realitate, instanțele au ignorat depozițiile părților vătămate și a martorilor, alte mijloace de probă prezentate de procuror, dând prioritate declarațiilor inculpatului.

Astfel, instanța de apel neîntemeiat a respins apelul procurorului din motivele expuse mai sus, ca urmare hotărârea emisă pe caz necesită a fi casată din motiv că nu au fost respectate în deplină măsură prevederile normelor menționate supra, prin ce s-au comis erori de drept.

12. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au

comis următoarele erori de drept.

Potrivit art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Conform art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Potrivit art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform art.101 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art.394 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Conform art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului. Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Conform art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită or nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

În pofida acestor prescripții legale, instanța de apel a constatat neclar și divergent, în descriptivul deciziei adoptate, diverse motive de menținere a sentinței de achitare a inculpatului de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, care se exclud reciproc, cum ar fi că: *„având în vedere achitarea lui Șchiopu Veaceslav pe art.361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, care potrivit învinuirii aduse lui, de rând și lui Rușica Oleg, ultimul l-a instigat anume pe Șchiopu Veaceslav să falsifice buletinul de identitate pe numele Anastasiei Josan, iar Șchiopu Veaceslav a falsificat acest document oficial, ulterior Rușica Oleg după ce a primit buletinul falsificat de la Veaceslav Șchiopu, l-a vândut lui Josan Roman prin intermediul lui Veaceslav Șchiopu contra sumei de 1000 E, condamnarea inculpatului Oleg Rușica*

pentru faptele imputate în circumstanțele indicate în rechizitoriu, nu este posibilă. Or, Șchiopu Veaceslav a fost achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, învinuirea adusă acestuia fiind constatată ca nefiind confirmată, deci ea fiind stinsă.”

Apoi, indică neclar că, ,, (...) Șchiopu Veaceslav în ședința instanței de apel, fiind audiat în calitate de **martor** la cererea procurorului, nu a confirmat faptul că Rușica Oleg l-a instigat pe Șchiopu Veaceslav să falsifice buletinul de identitate și a participat la vânzarea documentului fals lui Josan Roman.

Colegiul penal conchide de asemenea, nu pot servi ca probe care ar demonstra vinovăția lui Rușica Oleg în comiterea infracțiunii imputate lui nici celelalte probe invocate de apelant, deoarece nici una din ele nu indică direct sau indirect la dânsul că ar fi comis infracțiunea imputată.” (pct.10. din decizie).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, or, instanța a dat o apreciere arbitrară probatoriului prezentat de partea acuzării, punând la baza hotărârii de menținere a sentinței declarațiile *martorului* V. Șchiopu, care a avut în cauza penală dată calitatea de inculpat, fiindu-i încriminată aceiași faptă ca și inculpatului O. Rușica, iar prin sentința Judecătorei Botanica din 28.01.2015.

În această consecutivitate, se reține că, instanța de apel a ignorat și faptul, că R. Josan a fost inițial acuzat pe aceiași cauză penală, ultimului fiindu-i imputată aceiași faptă de rând cu inculpatul O. Rușica, V. Șchiopu și E. Stînga (Josan), cauza fiind disjunsă într-o procedură aparte și examinată în ordinea prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, cu condamnarea inițial prin sentința Judecătorei s. Botanica mun. Chișinău din 30.06.2014 în baza art.361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal și încetarea procesului penal în privința lui R. Josan în baza art. 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17.12.2014, liberarea de răspundere penală și tragerea la răspunderea contravențională (f.d.193-196, vol. IV).

Astfel, instanța nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele administrate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în coroborare cu normele de procedură penală care vizează natura juridică a acestor probe, cât și în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării.

Nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând, în aspectul vizat, o sentință neîntemeiată legal.

Nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de acuzare și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct.3, 11, din prezenta decizie.

Totodată, se reține, că instanța de apel, a ignorat indicațiile instanței de recurs, date

în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 noiembrie 2017, care sunt obligatorii pentru instanța de rejudecare, potrivit dispozițiilor art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, și a comis practic aceleași erori de drept.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

13. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Bradu Valentina, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Rușica Oleg xxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 12 martie 2020.

Președinte

Anatolie Țurcan

Judecători

Elena Cobzac

Victor Boico

Dumitru Mardari

